

2.stupeň

Občanská a rodinná výchova

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VI.	žák <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje • zapojuje se do práce žákovské samosprávy 	Naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společenská pravidla a normy, vklad vzdělání pro život	MDV - práce v realizačním týmu
	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje hlavní oblasti kultury • shromáždí informace o kulturních institucích v okolí • vypráví o kulturních tradicích města • chová se šetrně ke kulturním památkám 	Naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	
	<ul style="list-style-type: none"> • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 	Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny	VDO – vlastenectví
	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají • kriticky přistupuje k mediálním informacím • vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce, masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá	MDV – masmédiá MKV – rozmanitost kulturních projevů
	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí a na příkladech doloží význam solidarity mezi lidmi • vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení 	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	OSV – lidská solidarita
	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 	Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	
	<ul style="list-style-type: none"> • objasní potřebu tolerance ve společnosti respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí • zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	Zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, dělba práce a činnosti, výhody spolupráce lidí	OSV – svoboda, morálka
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná možné příčiny rodinných problémů • vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny • uvědomí si význam kamarádství a přátelství v životě 	Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná netolerantní, rasistické, charakter a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, o obci • respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery z pozitivní komunikaci a kooperaci • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV – vztahy v komunitách
	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí důležitost organizace práce, naplnění volného času 	Režim dne	

2.stupeň

Občanská a rodinná výchova

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VII.	<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života • rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <p>- projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál</p>	<p>OSV – vlastnosti, chování</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů • objasní význam vůle při prosazování cílů a překonávání překážek 	<p>Vnitřní svět člověka</p> <p>- vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém sociálních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí</p>	<p>OSV – sebehodnocení</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<p>Osobní rozvoj</p> <p>- životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezvědomí, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p>	<p>OSV – životní cíle</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivy mladého člověka • uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole a mimo ní a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<p>Auto-destruktivní závislosti</p> <p>- zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství, práce s počítačem, návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu)</p>	<p>OSV – rizika závislostí</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v zákonech, které se vztahují na sexuální život jedince a v právní problematice zneužívání dítěte • ví kam se obrátit o odbornou pomoc 	<p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita</p> <p>- šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • ví, jak se chovat v rizikových situacích a v prostředí s neznámými lidmi 	<p>Bezpečné chování</p> <p>- komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt • uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<p>Manipulativní reklama a informace</p> <p>- reklamní vlivy a působení sekt</p>	<p>MDV - manipulativní reklama</p>

2.stupeň

Občanská a rodinná výchova

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VIII.	žák <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovná různé formy vlastnictví a uvede jejich příklady • objasní potřebu dodržování ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání 	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb a uvede příklady jejich součinnosti 	Výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost	
	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady hospodárnosti • popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým svěřeným majetkem • vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje • uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	Peníze - funkce a podstata peněz, formy placení, rozpočet rodiny, státu, význam daní	
	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu 	Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu, nejčastější právní normy podnikání	
	<ul style="list-style-type: none"> • je schopen sebepoznání a poznání jiných lidí • buduje si zdravé sebevědomí 	Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí	OSV - sebepoznání
	<ul style="list-style-type: none"> • učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet cesty k jejich realizaci 	Seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení	OSV - sebeovládání
	<ul style="list-style-type: none"> • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy, stresových situací a k posilování duševní odolnosti	OSV - zvládání stresových situací
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá techniky vzájemné komunikace a spolupracuje ve skupině • učí se přijímat nebo tolerovat názory jiných, aktivně naslouchat a vést dialog, ale také dokáže být asertivní 	Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích	OSV - komunikace
<ul style="list-style-type: none"> • pochopí, že každý člověk má kladné i záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné • seznámí se s pojmy charakter, svědomí • získává dovednosti k řešení problémů v mezilidských vztazích 	Morální rozvoj - cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností, dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování	OSV - morální rozvoj	

2.stupeň

Občanská a rodinná výchova

Ročník	Výstupy	Učivo	Průřezová témata
IX.	žák • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce	VDO - právní základy státu
	• rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR a jejich orgánů a institucí • uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	VDO - státní správa
	• objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Principy demokracie - znaky demokratického rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam, význam a formy voleb do zastupitelstev	VDO - principy demokracie
	• přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	VDO - lidská práva
	• objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů	VDO - právní řád ČR
	• dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	VDO - protiprávní jednání
	• provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	Právo v každodenním životě - význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, styk s úřady	VDO - právní vztahy
	• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů a uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Evropská integrace - podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR	EGS - evropská integrace
	• uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah • posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	Mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace - RE, NATO, OSN aj.	EGS - mezinárodní spolupráce
• uvede příklady globalizace a porovná jejich klady a zápory • uvede globální problémy současnosti • vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů • uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	Globalizace - projevy, klady a zápory, významné globální problémy, způsoby jejich řešení	EGS - globalizace řešení globálních problémů	

EV -